

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та містобудування

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-32-05, 255-20-75

В И С Н О В О К

до проекту Закону України
«Про внесення змін до Закону України «Про державну службу»
щодо зняття вікових обмежень для роботи на державній службі»
(реєстр. № 4096 від 20.10.2020, доопрацьований)

Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування за дорученням Голови Верховної Ради України Разумкова Д.О. розглянув на своєму засіданні 2 грудня 2020 року (протокол № 53) проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо зняття вікових обмежень для роботи на державній службі» (реєстр. № 4096 від 20.10.2020, *доопрацьований*), поданий народними депутатами України Третяковою Г.М., Шкрум А.І., Камельчуком Ю.О., Швецем С.Ф., Михайлюк Г.О., Стефанчуком М.О.

Законопроектом пропонується внести зміни до Закону України «Про державну службу» (далі – Закон), якими, зокрема, виключається норма щодо заборони вступу на державну службу особи, яка досягла 65-річного віку (зміни до статті 19 Закону), надається можливість призначення особи, яка досягла 65-річного віку, на посаду державної служби на один рік з правом повторного призначення без обов'язкового проведення конкурсу (зміни до статті 34 Закону), а також дозволяється залишати державного службовця за рішенням суб'єкта призначення на державній службі за його згодою після досягнення 65-річного віку, але не більше як до досягнення ним 70-річного віку (зміни до частини третьої статті 83 Закону).

За визначенням суб'єктів права законодавчої ініціативи метою законопроекту є забезпечення ефективного функціонування державних органів України та впровадження гнучкого підходу у врегулюванні граничного віку перебування на державній службі відповідно до практики законодавства країн - членів Європейського Союзу та Конституції України.

Комітет з питань інтеграції України з Європейським Союзом визнав положення законопроекту такими, що регулюються національним законодавством країн-членів Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, підтримуючи загалом ідею щодо впровадження гнучкого підходу у врегулюванні граничного віку перебування на державній службі, висловило зауваження щодо окремих його положень.

Так, Головне управління не вбачає доцільності у виключенні пункту 1 частини другої статті 19 Закону, оскільки за такої ситуації вступ на державну службу (у тому числі, вперше) стане можливий без обмежень граничним віком, в той час як залишення досвідчених державних службовців буде можливе лише до досягнення ними 70-річного віку, що не виглядає логічним.

Крім того, Головне управління пропонує виключити запропонований новий пункт 4 частини другої статті 34 Закону, яким встановлюється можливість для «призначення особи, яка досягла 65-річного віку, на посаду державної служби – на один рік з правом повторного призначення без обов’язкового проведення конкурсу щорічно», як такий, що не кореспондується із положеннями частини другої статті 19 та частини четвертої статті 83 Закону.

Також Головне управління зазначає на необхідності уточнення запропонованої редакції частини третьої статті 83 Закону щодо виплати вихідної допомоги та пункту 2 розділу II «Прикінцеві положення» законопроекту щодо порядку поновлення на державній службі з метою дотримання принципу правової визначеності.

Відповідно до експертного висновку Програми підтримки вдосконалення врядування та менеджменту (SIGMA) Принципи державного управління, що встановлюють європейські стандарти належного адміністрування, не містять вказівок щодо віку виходу на пенсію державних службовців, залишаючи вирішення цього питання на розсуд національних адміністрацій. Разом з цим, на думку експертів Програми SIGMA, запропоновані зміни не є нейтральними відносно зусиль щодо модернізації та професіоналізації державної служби в Україні.

Проект ЄС «Підтримка комплексної реформи державного управління в Україні» (EU4PAR) у своєму висновку до законопроекту також зазначає, що інститут продовження граничного віку перебування на державній службі не суперечить європейським принципам державного управління. Адже цілком можливо, що у деяких випадках державні службовці, які досягли 65-річного віку, є цінною підтримкою для організації і їх служба повинна продовжуватися. Що ж стосується можливості вступу на державну службу осіб, які досягли 65-річного віку, то ця ідея потребує узгодження з іншими цілями кадрової політики, наприклад, необхідністю оновлення державної служби, а потреба у виняткових та висококваліфікованих експертах може бути забезпечена і іншими способами.

Національне агентство України з питань державної служби поінформувало Комітет, що погоджується з важливістю запровадження європейських стандартів і успішних світових практик у сфері державної служби, зокрема, з дотриманням Принципів державного управління, сформульованих в документі SIGMA на основі міжнародних стандартів і вимог, а також належних практик держав - членів ЄС та/або держав Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). Разом з тим, за результатами аналізу положень законопроекту, на думку НАДС,

існують обґрунтовані застереження щодо запровадження зазначеної новели в діючу систему державної служби, зокрема в частині забезпечення рівного доступу громадян до державної служби, порядку прийняття відповідного рішення суб'єктом призначення, а також додаткового фінансового навантаження на Державний бюджет України.

Заслухавши інформацію підкомітету з питань організації державної влади, державної служби, служби в органах місцевого самоврядування, державних символів та нагород, підтримуючи необхідність впровадження гнучкого підходу у врегулюванні граничного віку перебування на державній службі відповідно до практики законодавства країн-членів Європейського Союзу та Конституції України, беручи до уваги висновки Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, Програми підтримки вдосконалення врядування та менеджменту (SIGMA), Проекту ЄС «Підтримка комплексної реформи державного управління в Україні» (EU4PAR) та всебічно обговоривши питання, Комітет ухвалив рекомендувати Верховній Раді України відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України включити до Порядку денного четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо зняття вікових обмежень для роботи на державній службі» (реєстр. № 4096) та відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України за наслідками розгляду в першому читанні прийняти його за основу.

Також Комітет ухвалив рекомендувати Верховній Раді України відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України скоротити наполовину строк подання суб'єктами права законодавчої ініціативи пропозицій і поправок при підготовці проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо зняття вікових обмежень для роботи на державній службі» (реєстр. № 4096) до другого читання.

Співдоповідачем з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України Комітет визначив народного депутата України, голову підкомітету з питань організації державної влади, державної служби, служби в органах місцевого самоврядування, державних символів та нагород О.Корнієнка.

Голова Комітету

А.КЛОЧКО